

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 590. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_309A-txt-shoot-idm13197/facsimile.pdf (tilgået 10. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

var det, som man atter lugtede Døden, Europas kaldtes fra Italien, Madjena seirede i Schweits, og Napoleon landede i Friesland, den Flaade hvort paa han overfærdede sin Krigsflåde, ødelagde Nelsfont ved Abukir, men den Flaad hvorpaa Charon vendte tilbage for end videre at besøge Egypteriget, sømmede tryk over Middelhavet, fjændt det yndede af engelske Snekker. Napoleon gik til Paris og opløste Directoriet, under Navn af første Consul greb han Romas Røn, gik over Alperne, seirede ved Marengo, opløste Forbunden, og nødte Østerrig i Luneville: Freden til at stadfæste den forrige, lode Frankerne beholde den vestre Rhindred og Herredømmet over Holland, Schweits og Italien. Det tydske Rige var nu i Grunden opløst, mange af dets Landfæder maatte skifte Fyrster, og selv Engelland erkjendte i Freden til Amiens, den ny Kongens Døden.

Her, hvor Krig og Fred med samt de to Aarhundreder løbe i hinanden, maas vi standse et Øieblik, for at betragte Europas Folkeskab, der vel fortjener Navn af det døde; thi under en gruelig Svovel: Regn var harbrød Alt nedsynket, og de lumre, stillestaende Bænde aandre Død.

Frankerig og Napoleon have vi betragtet, og Diet stævner af sig selv over Canalen, for at dvæle ved Synet af det Gnefte, der lod til at kunne sætte Døden og Frankerne Skranker, den saa berømte brittiske Almeen-Land. Vi forudsætte som bekendt at det var William Pitt den Yngre,

der havde båret Sjælen i begge de store Forbund mod Frankerne, og at det ligesaa vel var for engelsk Guld man købte Krud og Rugler i Tydskland og Italien, som Stemmer i Parlamentet, og naar vi nu see, at enhver af Kongene udviede Frankernes Herredømme og Indfyndelse, da fristes vi ikke til at have store Tanker om den Land der kæmpede i dem, eller rettere, da see vi, at den stod selv i hemmelig Dag med Døden: stræbde kun at overvælde den med Slagtsofferer. Her maas vi da vel erkjende den samme mekaniske Land, ved hvilken vi for saae Engelland stræbe at opholde Staten paa Fødsels, Bevægelsen paa Livets Beføstning, thi her stræbde man stensynlig at holde Døden borte ved at give den paa det fæste Land Rok at besidde. Det Gnefte her da endnu kunde synes værd at spørge om, er vel, hvor Engelland fik alt det Guld fra, Østingen kostede, og hvorfra det fik den Forsand, at der er ikke andet Raad imod Døden, end at lade den rase ud. Det første er let besvaret, thi netop under denne Krig bemægtigede Engelland sig Ostindien, og næsten alle Kolonier, det kom ganske i Besiddelse af Verdens-Handelen, og fik da ikke alene med næste Skibsleilighed Alt tilbage fra Fastlandet, men og dets sidste Skillingen i Rente. Det andet er heller ikke saa vanskeligt at sige, naar man betænker, at Engelland var fra Aarstid i Slægt med Historiens Land, og havde, da det

gjorde sit Krøvegods i Penge, dog naturligvis beholdt, hvad Tingen vilde kjøbe, den Ærdom at Døden lader sig ikke fordrive men kun i det Høieste opholde, vel ikke med Snak, men dog med Kjød. Man kan derfor virkelig med Føie sige, at Engelland skal sit ene Døe ud, da det sluttede Freden i Amiens, og man veed, at Pitt virkelig traadte ud af Ministeriet, og lod Kæe i Blinde, hvad han ei kunde forhindre.

Om det øvrige Europa er kun lidt at sige; thi tildeels laae det, som vi har seet, alt i Gravens, og hvad der stod paa Randen, bliver først ved Faldet historisk.

Der stod imidlertid Preussen, som havde 1797. Ristet Konge, men ikke den Grundfætning, at staae stille paa Gravens Rand og see hvad der kunde falde. Det havde endnu sin forrige Ansættelse; thi man saae kun paa de sine Støveler fra Friederichs Dage, som end vare de samme, ikke paa Benene, hvis Beskaffenhed man først opdagede, da Døden traadte paa Foden.

Hermed gif det saaledes til: snart mærkede Engelland, at Freden med Døden var en For- 1803. sættelse, og erklærede Krig, vel var man paa Fastlandet noget treven til at begynde den, men det var tungt for Krilbs = Keisere at gaae i Lag med 1804. en saadan Naturkeiser, som Napoleon gjorde sig til, tungt at see Dødens Fugl steds mere udbrede sine Vinger; man var fattig, Guldet friste, og 1805. begge Keiser = Hofferne stilledes deris Følk i Mars

